

Vakantiewerk | Henk Rijks

Ik ken vrijwel elke camping in Zuid-Europa, en heb ze echt allemaal minstens één keer bezocht. La Pergola in de Dordogne, Les Alicourts langs de Loire, Mas Nou in Emporda, en Piani di Clodia aan het Gardameer: noem mij een plaats waar Nederlanders kamperen, en ik ken hem, ik ben er geweest. Die Nederlanders die er komen ken ik trouwens ook, al heb ik ze in de loop der jaren wel zien veranderen. Niet dat ik er zelf ooit op vakantie ben geweest; ik moest altijd werken van mijn moeder. Meehelpen in de zaak, samen met mijn tweelingzusje, Ella Mae. En mijn vader? Ik herinner me vooral dat hij altijd zat te lezen, achterin de bus. En als ie niet dronken was, was ie wel stoned van de zelfverbouwde wiet die altijd onder de bestuurdersstoel zat verstopt.

Dat zit zo.

Als kind heb je natuurlijk geen idee, maar pa en ma waren hippies, en dan ook nog eens hippies van de ergste soort. Nadat ze elkaar in 1976 tijdens de bezetting van de Bloemenhovekliniek hadden ontmoet, leenden ze een aanzienlijk bedrag van mijn grootvader van moederskant. Zogenaamd om een winkeltje te beginnen, maar zodra het geld was overgemaakt kochten ze een busje om door Zuid-Europa te trekken. Op zoek naar geluk, wereldvrede, lekker weer, goedkope dope... wie zal het zeggen?

In weerwil van de plek waar mijn ouders elkaar ontmoetten, werd Ma snel en geheel onverwacht zwanger. In Tanger beviel ze. Eerst van mij, een paar minuten daarna van Ella Mae. De ambtenaar van de burgerlijke stand vond het allemaal geen probleem toen mijn vader aangifte van onze geboorte deed. Voor een paar *dirham* mocht Pa geheel eigenhandig iedere gewenste naam op het formulier invullen. Een formulier dat jaren later tot mijn verbazing en afschuw nog rechtsgeldig bleek te zijn ook. En omdat het die dag volle maan was heet ik dus officieel Moondog, al kent iedereen me tegenwoordig als Manus.

Nu hadden mijn ouders eigenlijk geen idee hoe ze in hun levensonderhoud moesten voorzien, en door onze komst hadden ze een goede reden om weer terug te keren naar Nederland. Maar ze waren de grens bij Breda nog niet over, of mijn vader lanceerde een nieuw plan. "We gaan boeken verkopen. Op campings. Aan Nederlanders. Op vakantie." En direct nadat alle ooms, tantes, opa's en oma's mij en mijn zusje voor het eerst hadden aanschouwd, toog onze vader naar Amsterdam om met uitgevers te onderhandelen over de *leftovers* van het boekenvak.

"Die mensen op vakantie vervelen zich toch de hele dag, dus laat ze dan iets nuttigs doen. Van lezen is geen mens ooit dommer geworden", zei hij altijd om zoveel mogelijk korting los te peuteren. En met succes, want amper een maand later zette de bus weer koers richting het zuiden, de laadruimte gevuld met dozen met beschadigde of onverkoopbare restanten van uitgeverijen van voornamelijk linkse signatuur.

En zo trokken we elke zomer in onze oude gele Citroënbuss, waarop mijn vader met krulletters 'De Wijsheid In Pacht' had geschilderd, van camping naar camping. De linksige boeken bleken in het buitenland net zo impopulair te zijn als in het land van herkomst, en hij schakelde over naar pockets. Zwarte Beertjes, Havanken, Salamanders, maar ook streekromannetjes; oude meuk die niemand wilde lezen, maar volgens mijn vader nog wel wat opbracht, zolang je ze maar wervend aan de man bracht. Dus zodra wij konden lopen, huppelden mijn zusje en ik in onze aftandse hippiekleren met een stapeltje afgedankte pockets van tent naar tent, van caravan naar caravan, op jacht naar een beetje omzet of nog liever wat snoep.

De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat het vooral onze moeder was die geld in het laatje bracht dankzij de verkoop van handige, zelf gemacrameerde pannenlappen en gordijntjes voor de caravans. Dit tot mijn vaders grote ergernis. "Dat was niet de afspraak, we zouden boeken verkopen!" verweet hij haar als mijn moeder meer had verdiend. Het was een regelmatig terugkerende ruzie, die mijn zusje en ik achterin de bus woordelijk konden mee mimen. De sfeer werd er niet beter op toen mijn moeder op een goede dag via via de hand had weten te leggen op een paar traytjes pindakaas, die ondanks de verstreken houdbaarheidsdatum wél gretig aftrek vonden bij de kamperende landgenoten.

Er was geen leerplichtambtenaar die zich ergens mee bemoeide of zich druk maakte over het feit dat wij nooit naar school gingen. En tegen familieleden die ernaar informeerden, zei ze: "We onderwijzen onze kinderen zelf, en dat gaat

prima." Maar uiteindelijk bleek het toch niet vol te houden, zeker niet toen de ruzies tussen onze ouders steeds heftiger werden, en mama in de buurt van Cascais hem besloot te verlaten voor een roodharige zigeunervrouw die ze even daarvoor was tegengekomen op een boerenmarkt. "Ik volg mijn hart!" had ze op een briefje geschreven dat ze 's nachts achter de ruitenwisser van de bus had gestoken.

Mijn vader was ontroostbaar. Hoezeer we ons best ook deden, hij dronk steeds meer, en was niet meer in beweging te krijgen. Er waren dagen dat mijn zus en ik moesten bedelen om wat eten, en na interventie van een bevriende campingbaas werden mijn zusje en ik teruggestuurd naar Nederland. Daar zouden we onze jarenlange educatieve verwaarlozing en achterstand moeten zien in te halen op een door een tante uitgekozen strenge Katholieke kostschool.

En zo brak na alle jaren van chaos een periode van rust, reinheid en regelmaat aan. Heel af en toe kwam onze moeder kijken hoe het met ons ging, maar zo onverwacht als ze kwam, zo snel was ze weer vertrokken. Niet dat het er toe deed, want mijn zus en ik, wij werkten aan onze toekomst. En wij zouden nooit zo worden als onze ouders, dat beloofden we elkaar plechtig. Om dat voornemen kracht bij te zetten stortten wij ons op onze studies. Het was, zo realiseer ik me achteraf, de perfecte manier om ons zo effectief mogelijk tegen onze ouders af te zetten. Waarom zou ik anders op 23-jarige leeftijd cum laude afgestudeerd zijn in Personen- en Familierecht in Leiden, en Ella Mae zelfs summa cum laude in de Sociale Psychologie?

Een tijd lang hadden we geen enkel contact met onze ouders. Ik vermoed dat ze me op straat niet eens zouden herkennen, in mijn donkere maatkostuum. Mamma ging door haar lesbische periode, om uiteindelijk te hertrouwen met een uiterst saaie bankier uit Aerdenhout. Ze wenst niet meer herinnerd te worden aan de tijd dat ze nog 'haar hart volgde'. Mijn zusje heeft nog wel eens geprobeerd om het er met haar over te hebben, maar zonder succes. "Het is een gesloten boek", kreeg ze te horen, en daarmee was het onderwerp van tafel. Van Pa wisten we niet veel, behalve dat hij nog een tijdje als conciërge had gewerkt op een middelbare school in Ede. Maar een paar maanden geleden was er toch nog onverwacht dat briefje van de directeur van een verzorgingshuis dat hij was overleden. Korsakov. En of we binnenkort langs wilden komen om zijn persoonlijke bezittingen op te halen, "w.o. een Citroënbuss, model HY, bouwjaar 1972, kleur geel", zo lasen we.

Of het nu de geur van de bus was, of het geronk van de motor, maar Ella Mae en ik raakten behoorlijk van slag toen we ons ouderlijk huis op wielen na al die jaren weer terugzagen. Zonder er veel woorden aan vuil te maken besloten we ter plekke de draad weer op te pakken en het familiebedrijf voort te zetten.

En zo rijden mijn zus en ik weer de oude vertrouwde wegen van onze jeugd. Van Perpignan naar de Vendée, en langs de Italiaanse Bloemenriviera... Ze zijn er nog, in groten getale, onze landgenoten. Maar lezen is er niet meer bij. Pindakaas kun je tegenwoordig in elke plaatselijke winkel kopen, en niemand kijkt meer op van een dagverse Telegraaf, die gewoon ter plekke wordt gedrukt. Ruzie maken ze echter des te meer, die Nederlanders. Over de gebrekkige Wifi-dekking op de camping. Over de wachttijd bij de wasmachines, en dat er alweer iemand urenlang een droger bezet houdt. En dat de animatie voor de kinderen dit jaar toch veel minder is dan vorige keer. Over de herrie van de airco in de kant-en-klaar opgezette luxe nomadentipi. En voor je het weet is er ruzie in de tent. Echte ruzie. Omdat de pappa de hele dag zogenaamd met de zaak zit te sms'en. Of omdat de mamma ineens heel hard moet huilen. Omdat die leuke, jonge, alleenstaande vader van verderop, waar ze gisteravond tijdens de bonte avond zo leuk mee had gedanst, ineens met z'n kinderen naar huis vertrekt.

And that's where we come in.

M'n zus pikt ze er zo uit, meestal bij het sanitaire blok, als de vrouwen met rooddoorlopen ogen proberen de boel bij elkaar te houden. Een klein zetje en een begripvol woord van mijn zus is genoeg om ze de oude, knusse Citroënbussen binnen te lokken, die we ergens uit het zicht parkeren. Een kopje thee om ze weer bij zinnen te krijgen, en als ik ze dan vertel dat het allemaal zo geregeld en achter de rug kan zijn, dan is het meestal binnen drie kwartier gepiept. "De echtscheidingspapieren van De Rijdende Notaris zijn overal rechtsgeldig, dus teken maar", zeg ik dan. En dan tekenen ze. Ze kunnen bij ons gewoon mobiel pinnen. En als ze willen, regelen we voor een paar honderd euro extra meteen de repatriëring naar Nederland. Vorige week hielden we op uitnodiging van de ANWB een presentatie bij het Steunpunt in Lyon. Ze waren onder de indruk hoor, van ons mobiele notariaat. En of we geïnteresseerd zouden zijn in een franchiseformule met meerdere busjes, want dat zou hen een hoop werk uit handen nemen. Maar voorlopig houden we het klein, mijn zus en ik. We volgen liever ons hart.